

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΔΙΠΛ. ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ ΔΗΜ. ΕΡΓΩΝ
ASSOCIATION PANHELLENIQUE DES INGENIEURS DIPLOMÉS ENTREPRENEURS DE TRAVAUX PUBLICS

ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
MEMBRE DE LA FÉDÉRATION DE L'INDUSTRIE EUROPÉENNE DE LA CONSTRUCTION (F.I.E.C.)

ΜΕΛΟΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΩΝ
MEMBER OF THE EUROPEAN INTERNATIONAL CONTRACTORS (E.I.C.)

Αθήνα, 08 Ιανουαρίου 2010

Αριθ. Πρωτ. 415

Προς

- **Τον Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων
κ. Δημήτριο Ρέππα**

Κοινοποίηση :

- Υφυπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων
κ. Γιάννη Μαγκριώτη
- Γεν. Γραμματέα Δημοσίων Έργων
κ. Γιάννη Οικονομίδη

Θέμα : Αναμόρφωση του συστήματος παραγωγής δημοσίων έργων

Κύριε Υπουργέ,

Με την από 08/12/2009 επιστολή σας, μας καλέσατε να αποστείλουμε μέχρι 29/01/2010 τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις μας επί του θεσμικού πλαισίου παραγωγής των δημοσίων έργων ώστε στην συνέχεια, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις και προτάσεις όλων των φορέων που θα συγκεντρωθούν, να διαμορφώσετε το νέο θεσμικό πλαίσιο παραγωγής των δημοσίων έργων το οποίο θα δώσετε στην δημοσιότητα για διαβούλευση.

Η Ένωσή μας - Πανελλήνια Ένωση Διπλωματούχων Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΠΕΔΜΕΔΕ)- έχει ήδη πάρει θέση με την από 27/10/2009 επιστολή που σας έστειλε και έχει ζητήσει την αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων έργων καταθέτοντας μερικές βασικές αρχές που πρέπει να διέπουν ένα καθαρό και αντικειμενικό θεσμικό πλαίσιο ανάθεσης των δημοσίων έργων.

Έχοντας επίγνωση των σημαντικών δυσκολιών που υπάρχουν για την επιτυχία του δυσχερούς αυτού εγχειρήματος που έχετε εξαγγείλει, θα προσπαθήσουμε από την πλευρά μας να συνδράμουμε το έργο σας καταθέτοντας τις προτάσεις και απόψεις μας όπως αυτές έχουν συζητηθεί και αποφασιστεί στα καταστατικά μας όργανα (Διοικούσα - Αντιπροσωπεία) τόσο πρόσφατα όσο και στο παρελθόν.

Οι προτάσεις - απόψεις μας κινούνται και εναρμονίζονται με τους τιθέμενους στην επιστολή σας πέντε βασικούς άξονες που αναφέρονται στην ποιότητα των έργων, στην σύντμηση χρόνου και κόστους χωρίς υπερβάσεις και αποκλίσεις, στην διαφάνεια και αξιοκρατία κατά την ανάθεση, στην προστασία του περιβάλλοντος και στις δαπάνες διάρκειας ζωής καθώς και με τους επί μέρους ειδικότερους στόχους για οργάνωση Μητρώων ΜΕΚ - ΜΕΕΠ, για αξιόπιστους φακέλους έργων, για

αντικειμενικούς κανόνες ανάθεσης, για εκσυγχρονισμό προδιαγραφών - τιμολογίων και για απλούστευση των διαδικασιών σε όλο το φάσμα παραγωγής των έργων.

Επειδή όμως υπάρχουν και πιεστικά θέματα που επιζητούν άμεση παρέμβαση προκειμένου να αποτραπεί η οικονομική ασφυξία και κατάρρευση του κατασκευαστικού κλάδου, θεωρήσαμε σκόπιμο να προτάξουμε τις προτάσεις μας για τα πιεστικά αυτά θέματα που αφορούν τις οφειλές του δημοσίου, το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων και τις πρόσθετες εγγυήσεις στα έργα.

Με βάση την ανωτέρω επισήμανση οι προτάσεις - απόψεις μας έχουν την παρακάτω διάρθρωση.

1. Οφειλές Δημοσίου - Αναδιάρθρωση Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.)

1.1. Στην σημερινή δυσχερή οικονομική κατάσταση επιβάλλεται η άμεση εξόφληση των οφειλών του Δημοσίου προς τους εργολήπτες η οποία θα επιφέρει αύξηση της ρευστότητας στην αγορά, ανόρθωση της οικονομίας με χρήματα που ήδη οφείλει το δημόσιο αλλά και αποτροπή επικείμενων πτωχεύσεων και απολύσεων.

1.2. Είναι επίσης απολύτως αναγκαία η αναδιάρθρωση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, με έμφαση στα μικρά και μεσαία έργα σε όλη τη χώρα για ταχεία τόνωση και ανάκαμψη της πραγματικής οικονομίας με παράλληλη διάσωση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων του κλάδου που στερούνται αντικειμένου.

2. Κατάργηση προσθέτων εγγυήσεων

2.1 Η θέσπιση προσθέτων εγγυήσεων του Ν.3263/04 δεν επέφερε κανένα πλεονέκτημα για το Δημόσιο και λειτούργησε εντελώς αντιπαραγωγικά στην κατασκευή των έργων, αφού στην ουσία το τελικό αποτέλεσμα ήταν να αποφέρει πρόσθετα έσοδα στις τράπεζες χωρίς συγχρόνως να τιθασεύσει τις μεγάλες εκπτώσεις που ήταν και ο αρχικός σκοπός του νομοθέτη.

2.2 Ειδικότερα με την από 18/12/2009 επιστολή μας, ζητήσαμε την νομοθετική σας παρέμβαση για την αναδρομική κατάργηση των προσθέτων εγγυήσεων, η οποία δεν προκαλεί δαπάνη στον κρατικό προϋπολογισμό και θα παράσχει έμμεση οικονομική ανακούφιση στον κλάδο καθόσον θα ελαφρυνθούν τα «πλαφόν» των εργοληπτικών επιχειρήσεων στις τράπεζες και θα ενισχυθεί έτσι η χρηματοπιστωτική τους ικανότητα για χορήγηση κεφαλαίων κίνησης.

3. Διαφάνεια - Δημοσιότητα - Φορείς ανάθεσης

3.1 Θεσμοθέτηση της υποχρεωτικής καταχώρησης σε συγκεκριμένη διαδικτυακή βάση (δημιουργία ηλεκτρονικού φακέλου έργου) των βασικών στοιχείων κάθε δημοσίου έργου, που αφορούν την μελέτη, την δημοπράτηση, την αρχική σύμβαση, τυχόν συμπληρωματικές συμβάσεις, την χρονική εξέλιξη της κατασκευής, την περαίωση και την παραλαβή.

3.2 Ο πολυκεραμισμός των φορέων ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων έργων σε συνδυασμό με τις παθογένειες και ελλείψεις της δημόσιας διοίκησης έχει οδηγήσει στην επιμήκυνση του χρόνου εκτέλεσης των έργων, σε υπερβάσεις κόστους και αποκλίσεις και στην υποβάθμιση της ποιότητας με παράλληλη έλλειψη της σχετικής δημοσιότητας.

3.3 Είναι απαραίτητη η κατάρτιση και δημοσιότητα περιορισμένου κατά το δυνατόν καταλόγου που θα περιλαμβάνει όλες τις αναθέτουσες αρχές με

ικανότητα διαχείρισης και υλοποίησης δημοσίων συμβάσεων έργων και μελετών.

- 3.4 Η υποχρέωση δημοσίευσης των περιλήψεων των διακηρύξεων εκτός του ΦΕΚ και σε πολλές άλλες εφημερίδες δεν λύνει το πρόβλημα της διαφάνειας και δημοσιότητας, αυξάνει το κόστος και δημιουργεί συνθήκες ακυρότητας από ενδεχόμενη παράλειψη δημοσίευσης σε κάποια εφημερίδα. Η δημοσίευση συνεπώς στο ΦΕΚ και στο διαδίκτυο πρέπει να θεωρηθεί επαρκής.

4. Αναλυτικά Τιμολόγια - Τεχνικές Προδιαγραφές - Αναθεώρηση Τιμών

- 4.1 Η καθιέρωση συγχρόνων αναλυτικών τιμολογίων σε συνδυασμό με τον εκσυγχρονισμό των Τεχνικών Προδιαγραφών και την καθιέρωση απλού και αντικειμενικού τρόπου αναθεώρησης των τιμών θα οδηγήσει στην ορθή αποτίμηση των έργων και τον υγιή ανταγωνισμό.
- 4.2 Θεωρούμε ως καταλληλότερο φορέα για την επιτέλεση του έργου αυτού το Ινστιτούτο Οικονομίας των Κατασκευών (ΙΟΚ) που είναι εποπτευόμενο από το Υπουργείο σας, νομικό πρόσωπο με συμμετοχή στην Διοίκηση εκπροσώπων των παραγωγικών φορέων (ΤΕΕ - ΣΕΒ - Εργοληπτικές Οργανώσεις), έχει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και ανεξαρτησία εκ του ιδρυτικού του νόμου, απαιτείται όμως να αναβαθμιστεί και ενισχυθεί από πλευράς εξειδικευμένου προσωπικού και μέσων.

5. Οργάνωση Μητρώων ΜΕΚ και ΜΕΕΠ - Θέσπιση Μητρώου ΜΗΚΙΕ - Υπεργολαβίες

- 5.1 Η τήρηση στην Διεύθυνση Δ15 των Μητρώων ΜΕΚ και ΜΕΕΠ από πλευράς διαδικασιών υποβολής φακέλων και διεκπεραίωσης είναι εξαιρετικά πολύπλοκη και γραφειοκρατική και χρειάζεται να ρυθμιστεί νομοθετικά προς την κατεύθυνση της απλούστευσης.
- 5.2 Η θεσμοθέτηση του Μητρώου Κατασκευαστών Ιδιωτικών Έργων (ΜΗΚΙΕ) που αποτελεί απαίτηση όλου του κλάδου θα είναι μέτρο εξυγιαντικό και παραγωγικό.
- 5.3 Με την παράλληλη λειτουργία των μητρώων ΜΕΕΠ και ΜΗΚΙΕ όλες οι κατασκευές θα γίνονται από πιστοποιημένες επιχειρήσεις όλων των μεγεθών με προφανή αντίκτυπο στην ποιότητα των παραγόμενων έργων (δημοσίων και ιδιωτικών) αλλά και στην διάχυση της τεχνογνωσίας και την διασπορά του αντικειμένου των έργων με επίσημες υπεργολαβίες σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Οι υπεργολαβίες αυτές πρέπει να ενθαρρυνθούν από την Πολιτεία με συγκεκριμένες διατάξεις.
- 5.4 Συναφές θέμα με τις υπεργολαβίες είναι οι εξειδικευμένες κατηγορίες πτυχίων, οι οποίες δεν πρέπει να απαιτούνται από την διακήρυξη αλλά να υποχρεώνουν τον ανάδοχο σε υποχρεωτική υπεργολαβία με τον κάτοχο εξειδικευμένου πτυχίου, εφόσον η αντίστοιχη δαπάνη είναι μεγαλύτερη του 10% του προϋπολογισμού του έργου.
- 5.5 Ιδιαίτερα για την αναθεώρηση των διατάξεων που διέπουν την λειτουργία και τήρηση του ΜΕΕΠ, η ΠΕΔΜΕΔΕ έχει υποβάλει την από 29/07/2008 επιστολή με προτάσεις που εξακολουθούν να ισχύουν και σήμερα και οι οποίες αφορούν τα παρακάτω επί μέρους θέματα
- 5.5.1 Διάρκεια ισχύος της εγγραφής στο ΜΕΕΠ
Εξ αιτίας του μεγάλου αριθμού των εργοληπτικών επιχειρήσεων των καταταγμένων στις τάξεις Α1, Α2, 1^η, 2^η και προκειμένου να μην ταλαιπωρούνται με γραφειοκρατικές διαδικασίες απλής ανανέωσης της

εγγραφής τους, ιδίως οι ατομικές επιχειρήσεις, θα ήταν ωφέλιμο να αυξηθεί η διάρκεια ισχύος της εγγραφής στις τάξεις αυτές (Α1 μέχρι 2^η) σε εξαετία χωρίς να καταργηθεί το δικαίωμα της διετίας για έκτακτη αναθεώρηση με σκοπό την επέκταση της εγγραφής σε άλλες κατηγορίες και τάξεις.

Για τις επιχειρήσεις που είναι καταταγμένες από την 3^η τάξη και άνω να παρέχεται το δικαίωμα παραμονής στις ίδιες κατηγορίες και τάξεις με παράταση της ισχύος της βεβαίωσης εγγραφής κατά 18 μήνες εφόσον κατά την τακτική τριετή αναθεώρηση της εγγραφής τους δεν συγκεντρώνουν την απαραίτητη βαθμολογία και υπό τον όρο ότι τηρούνται οι ελάχιστες προϋποθέσεις κατάταξης (κεφάλαια, πάγια, εμπειρία, δείκτες, στελέχωση).

Στις περιπτώσεις που ζητείται από την εργοληπτική επιχείρηση υποβιβασμός της κατάταξης αυτό να γίνεται για το υπόλοιπο του χρόνου κατάταξης.

5.5.2 Νομαρχιακά Μητρώα

Ο θεσμός των Νομαρχιακών Μητρώων στα οποία εγγράφονται οι εμπειροτέχνες κατασκευαστές με δικαίωμα συμμετοχής σε διαγωνισμούς έργων προϋπολογισμού μέχρι 56.000 €, έχει δημιουργήσει συνθήκες οξυμένου ανταγωνισμού με τις εργοληπτικές επιχειρήσεις του ΜΕΕΠ ιδίως των τάξεων Α1, Α2 και 1^η με εξαιρετικά επιβίωσή τους.

Επειδή η εγγραφή στα Μητρώα αυτά είναι κατά κάποιο τρόπο ανεξέλεγκτη από πλευράς αριθμού και λοιπών προϋποθέσεων εγγραφής, είναι σκόπιμο να μειωθεί το όριο του προϋπολογισμού για το δικαίωμα συμμετοχής των εμπειροτεχνών και είτε να καταργηθούν τα μητρώα που τηρούνται στη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών εκάστης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης από τις Νομαρχίες και να τεθούν υπό τον κεντρικό έλεγχο του ΥΠΕΧΩΔΕ με την υπαγωγή τους στην Διεύθυνση Μητρώων (Δ15) είτε να καταργηθούν τελείως αυτά.

5.5.3 Στελέχωση επιχειρήσεων

Απαιτείται η θέσπιση απλών αλλά ασφαλών αποδείξεων πραγματικής στελέχωσης των εργοληπτικών επιχειρήσεων όπως :

- α. Επί ατομικών επιχειρήσεων η βασική στελέχωση να συντρέχει στο πρόσωπο που ασκεί την ατομική επιχείρηση.
- β. Επί προσωπικών εταιρειών (Ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρείες) η βασική στελέχωση να συντρέχει στα πρόσωπα των ομορρυθμών εταίρων
- γ. Επί κεφαλαιουχικών εταιρειών (ΕΠΕ, ΑΕ) η ιδιότητα του εταίρου ή διαχειριστή στις ΕΠΕ και του μετόχου ή μέλους του Δ.Σ. στις Α.Ε. να αποτελεί επαρκή απόδειξη στελέχωσης υπό την προϋπόθεση ότι προκύπτει αποδεδειγμένη ετήσια αμοιβή τους πλέον του ελαχίστου ορίου της αντίστοιχης Σ.Σ.Ε. (π.χ. αμοιβή Δ.Σ.)
- δ. Σε κάθε άλλη περίπτωση στελέχωσης οποιασδήποτε μορφής εργοληπτικής επιχείρησης (ατομική, Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε., Α.Ε.) να προκύπτει αποδεδειγμένη ετήσια αμοιβή πλέον του ελαχίστου ορίου της αντίστοιχης Σ.Σ.Ε.

Για λόγους επιχειρηματικής ευελιξίας και διάχυσης της εμπειρίας να είναι εφικτή η αντικατάσταση 1 ΜΕΚ Δ με 2 ΜΕΚ Γ, 1 ΜΕΚ Γ με 2 ΜΕΚ Β και 1 ΜΕΚ Β με 2 ΜΕΚ Α και σε συνολικό ποσοστό 50% στην βασική και συμπληρωματική στελέχωση.

5.5.4 Εμπειρία

Μετά την καθιέρωση εφαρμογής του τύπου κατάταξης και για την 3^η τάξη, είναι ωστό να επεκταθεί η απαίτηση ελάχιστης εμπειρίας και στην 3^η τάξη αυτή σε ανάλογο μέγεθος όπως και για τις τάξεις 4^η μέχρι 6^η.

Η διάταξη για την προσμέτρηση της εμπειρίας των στελεχών ΜΕΚ που έχουν ΜΕΕΠ δημιούργησε ανισότητες από την αδυναμία ελέγχου της παραμονής στην στελέχωση για μια διετία και πρέπει να καταργηθεί για όλες τις τάξεις, εκτός της περίπτωσης της πρώτης εγγραφής στην 3^η τάξη.

Πρότασή μας είναι να παραμείνει ως έχει η εμπειρία για τη βασική κατηγορία και για τις πρόσθετες κατηγορίες.

5.5.5 Κύκλος εργασιών - Κεφάλαια - Πάγια

Εξ αιτίας της δύσκολης περιόδου που διέρχεται ο κλάδος τα μεγέθη που υπεισέρχονται στον τύπο κατάταξης για τον κύκλο εργασιών, τα κεφάλαια και τα πάγια δεν πρέπει να μεταβληθούν.

Τα ελάχιστα ισχύοντα όρια για κεφάλαια και πάγια σε ποσοστό 50% των μεγεθών που υπεισέρχονται στον τύπο κατάταξης να παραμείνουν ως έχουν.

5.5.6 Δείκτες βιωσιμότητας

Είναι γεγονός ότι η απαίτηση της συνεχούς τήρησης των δεικτών βιωσιμότητας δημιούργησε πολλά προβλήματα που οδήγησαν στην κατάργηση της διάταξης για συνεχή τήρηση και στην απαίτηση τήρησης μόνον κατά την τακτική αναθεώρηση της εγγραφής στο ΜΕΕΠ.

Από την μία πλευρά οι δείκτες βιωσιμότητας που ορίστηκαν είναι εξαιρετικά αυστηροί και υψηλοί και από την άλλη η μη συνεχής τήρηση δημιουργεί συνθήκες άνισου ανταγωνισμού.

Για την εξομάλυνση της κατάστασης χρειάζεται να οριστούν ευμενέστεροι δείκτες βιωσιμότητας οι οποίοι όμως πρέπει να τηρούνται συνεχώς και να περιλαμβάνονται στις ελάχιστες προϋποθέσεις κατάταξης. Οι δείκτες που ισχύουν σήμερα πρέπει να μειωθούν από το 1,00 στο 0,50 και σε περίπτωση μη αποδοχής της μείωσης αυτής, οι δείκτες βιωσιμότητας να μην υπερβαίνουν το 0,75 και να ελέγχονται με τις υποβαλλόμενες ετήσιες οικονομικές καταστάσεις (ισολογισμός).

Η μη ικανοποίηση των δεικτών με τον ετήσιο ισολογισμό να παρέχει το δικαίωμα αναμόρφωσης των οικονομικών μεγεθών της επιχείρησης εντός εξαμήνου για την επίτευξη των δεικτών με την κατάρτιση και δημοσίευση προσωρινού ισολογισμού που θα υποβάλλεται με την ετήσια έκθεση δραστηριότητας. Εάν δεν γίνει αναμόρφωση θα επέρχεται υποβιβασμός κατά μία τάξη και επανέλεγχος μετά ένα έτος με την νέα έκθεση δραστηριότητας και ακολούθως θα επέρχεται διαγραφή εφ' όσον οι δείκτες δεν έχουν αναμορφωθεί.

5.5.7 Τύπος κατάταξης - Συγχωνεύσεις

Η εφαρμογή του ισχύοντος νόμου κατέδειξε πολλές περιπτώσεις στρέβλωσης της πραγματικής κατάταξης με τις λεγόμενες αποσχίσεις κλάδων για λόγους εκμετάλλευσης του συντελεστή κατάταξης Γ και εν συνεχεία αναβίωσης και εκ νέου εγγραφής των παραμενόντων νομικών προσώπων στην 3^η τάξη.

Με την τελευταία ρύθμιση που έγινε με τον Ν. 3481/2006 που κατήργησε την εγγραφή στην 3^η τάξη χωρίς εφαρμογή του τύπου, περιορίστηκαν τα φαινόμενα αυτά αλλά χρειάζεται να μπει φραγμός και οι συγχωνεύσεις να είναι πραγματικές και όχι για τυπικούς λόγους κατάταξης.

Σε κάθε δε περίπτωση συγχώνευσης ή απορρόφησης άλλης εργοληπτικής επιχείρησης ή κλάδου εργοληπτικής επιχείρησης του ΜΕΕΠ να ακολουθεί νέα κατάταξη.

5.5.8 Όρια προϋπολογισμού – Κατώτερα όρια – Ανεκτέλεστο

Εξ αιτίας της ισχύος των ορίων του προϋπολογισμού ανά κατηγορία, έχουν παρατηρηθεί φαινόμενα καταστρατήγησης και αλλοίωσης της πραγματικής ικανότητας των εργοληπτικών επιχειρήσεων ως προς τα όρια συμμετοχής στους διαγωνισμούς των έργων.

Για τον λόγο αυτό οι καλούμενες τάξεις πρέπει να προκύπτουν από τον συνολικό προϋπολογισμό του έργου για την κύρια κατηγορία και να καλύπτουν φυσικά και τις άλλες επί μέρους πρόσθετες κατηγορίες. Έτσι θα αποφύγουμε φαινόμενα του τύπου όπου μία εργοληπτική επιχείρηση π.χ. 3^{ης} τάξης με άνω όριο προϋπολογισμό τα 3.750.000 € να μπορεί να συμμετέχει και σε διαγωνισμούς έργων $3 \times 3.750.000 = 11.250.000$ € όταν αυτά ανήκουν σε τρεις (3) κατηγορίες, δηλαδή να ξεπερνά κατά πολύ και το άνω όριο της 4^{ης} τάξης που είναι τα 7.500.000 €.

Εφόσον εφαρμοσθεί ο συνολικός προϋπολογισμός για τις καλούμενες τάξεις πρέπει λόγω μεταβολής και των οικονομικών μεγεθών να αυξηθούν τα ανώτερα όρια προϋπολογισμού ανά τάξη σε ποσοστό 35%.

Επειδή ο θεσμός του κατώτερου ορίου δεν έχει επιτύχει τα αναμενόμενα αποτελέσματα και έχει οδηγήσει στην δημιουργία θυγατρικών επιχειρήσεων είναι καιρός να εξετάσουμε το ενδεχόμενο κατάργησής του. Μία ενδιαμέση λύση, την οποία και προτείνουμε, είναι η κατάργηση του κατώτερου ορίου για τις επιχειρήσεις μέχρι την 3^η τάξη και η θέσπιση ως κατώτερου ορίου για τις επιχειρήσεις από την 4^η μέχρι την 7^η τάξη αυτό του ανώτερου ορίου για την 1^η τάξη (750.000 € σήμερα).

Ανάλογες καταστάσεις καταστρατήγησης ή δημιουργίας θυγατρικών ισχύουν και για το όριο του ανεκτέλεστου για το οποίο προτείνουμε την πλήρη κατάργησή του.

5.5.9 Ενημερότητα πτυχίου

Ο θεσμός της ενημερότητας του πτυχίου με εξαμηνιαία διάρκεια για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις των τάξεων 3^η - 7^η (όλες με την μορφή Α.Ε.) ήταν μεν επιτυχής, προσέθεσε όμως και αρκετό γραφειοκρατικό φόρτο στις επιχειρήσεις οι οποίες πολλές φορές ήσαν αναγκασμένες είτε να προβαίνουν σε πυκνότερες του εξαμήνου εκδόσεις ενημερότητας είτε να προσκομίζουν στους διαγωνισμούς διάφορα πρόσθετα δικαιολογητικά.

Προκειμένου να υπάρξει ελάφρυνση και απλούστευση των διαδικασιών και επειδή όλες οι εργοληπτικές επιχειρήσεις από την 3^η τάξη και πάνω είναι υποχρεωμένες, ως ανώνυμες εταιρείες, να υποβάλλουν τις προβλεπόμενες από τον νόμο ετήσιες εκθέσεις δραστηριότητας, είναι σκόπιμο να εξεταστεί το ενδεχόμενο της καθιέρωσης ετήσιας ενημερότητας πτυχίου με βάση τα στοιχεία των υποβαλλόμενων εκθέσεων δραστηριότητας. Επίσης να μην εκδίδεται ξεχωριστό έγγραφο ενημερότητας πτυχίου αλλά ειδική επισήμειωση στην βεβαίωση του ΜΕΕΠ με την οποία οι επιχειρήσεις θα συμμετέχουν στους διαγωνισμούς.

Όσον αφορά τα υπόλοιπα δικαιολογητικά των διαγωνισμών που απαιτούνται από τις υφιστάμενες διατάξεις θα ήταν πολλαπλά ωφέλιμο να επαρκεί για τα περισσότερα εξ αυτών η υπεύθυνη δήλωση του

διαγωνιζόμενου ότι τα κατέχει και να υποχρεούται σε προσκόμισή τους ο αναδεικνυόμενος μειοδότης.

6. Γενικές αρχές και επιδιώξεις συστήματος ανάθεσης

6.1 Το απόλυτα μειοδοτικό σύστημα ανάθεσης των δημοσίων έργων, παρά τις καλές αρχικά προθέσεις, δεν είχε το αναμενόμενο αποτέλεσμα, οδήγησε τις προσφερόμενες εκπτώσεις πάνω από κάθε λογικό όριο, είχε σημαντικές επιπτώσεις στην ποιότητα, αρτιότητα και ολοκλήρωση των έργων, με δυσμενείς συνέπειες για τους αναδόχους και με παράπλευρες επιπτώσεις στους εργαζόμενους και τους προμηθευτές των αναδόχων.

6.2 Η διασφάλιση της ποιότητας των έργων, η πληρότητα των μελετών, η κοστολογική τεκμηρίωση, η εμπρόθεσμη περαίωση, η ολοκλήρωση των έργων χωρίς υπερβάσεις και αποκλίσεις, οι περιβαλλοντικές δεσμεύσεις, η αξιοπιστία και ικανότητα των διαγωνιζομένων, η διαφάνεια και αξιοκρατία στην εφαρμογή των διαδικασιών ανάθεσης, οι δαπάνες λειτουργίας σε συνδυασμό με την διάρκεια ζωής των έργων, αποτελούν απαραίτητες αρχές και επιδιώξεις που πρέπει να διασφαλίζονται με τον φάκελο του έργου πριν την προκήρυξη της δημοπράτησης γιατί έτσι θα αποφευχθούν φαινόμενα καιροσκοπισμού, αλόγιστων εκπτώσεων και ημιτελών έργων που βιώνουμε με το υφιστάμενο σύστημα.

7. Προϋποθέσεις δημοπράτησης

7.1 Για την δημοπράτηση κάθε δημοσίου έργου να καθιερωθεί υποχρεωτικά η έκδοση πρόσφατης διοικητικής πράξης πριν την δημοσίευση της προκήρυξης με την οποία θα βεβαιώνεται η ύπαρξη όλων των απαραίτητων προϋποθέσεων δημοπράτησης και συγκεκριμένα

- α) Η πληρότητα και η συμμόρφωση της διακήρυξης προς τον αντίστοιχο καθιερωμένο «ενιαίο τύπο διακήρυξης»
- β) Η πληρότητα και το εφαρμόσιμο της μελέτης και των τευχών δημοπράτησης περιλαμβανομένης και της επάρκειας της προϋπολογιζόμενης δαπάνης του έργου
- γ) Η διασφάλιση και διαθεσιμότητα της απαιτούμενης πίστωσης για την συνολική δαπάνη του έργου
- δ) Η ύπαρξη και διαθεσιμότητα όλων των απαραίτητων αδειών υλοποίησης του έργου (πολεοδομία, περιβαλλοντικές αρχές, δανειοθάλαμοι, χώρος αποθέσεων κλπ) καθώς και των αναγκαίων απαλλοτριώσεων

7.2 Η έλλειψη της ως άνω διοικητικής πράξης - επικύρωσης να απαγορεύει την δημοπράτηση του έργου.

8. Διαγωνιστικές διαδικασίες - Δικαιούμενοι συμμετοχής - Ανάδειξη μειοδότη

8.1 Οι Επιτροπές διαγωνισμού να έχουν μόνιμο χαρακτήρα, τουλάχιστον ετήσιας διάρκειας και να είναι ανεξάρτητες έναντι των αναθετουσών αρχών. Ο περιορισμός του πλήθους των αναθετουσών αρχών και η θεσμοθέτηση μικρού αριθμού μόνιμων επιτροπών διαγωνισμού θα λειτουργήσει υπέρ της διαφάνειας και αντικειμενικότητας.

8.2 Η διαδικασία του διαγωνισμού να περιλαμβάνει δύο διακριτά στάδια σε διαφορετικές ημερομηνίες μεταξύ τους, εκ των οποίων το πρώτο στάδιο θα

αφορά την κατάθεση και εξέταση των δικαιολογητικών, την υποβολή τυχόν ενστάσεων, την εκδίκαση αυτών και την οριστικοποίηση των εχόντων δικαίωμα συμμετοχής και υποβολής προσφοράς, ενώ το δεύτερο στάδιο θα αφορά την κατάθεση των προσφορών και την αποσφράγισή τους αυθημερόν με καταγραφή και ανακοίνωση όλων των σχετικών στοιχείων. Για τα απαιτούμενα δικαιολογητικά θα είναι πολλαπλά ωφέλιμο να ελαχιστοποιηθούν και να επαρκεί για τα περισσότερα εξ αυτών η υπεύθυνη δήλωση του διαγωνιζόμενου ότι τα κατέχει και θα τα προσκομίσει εφόσον αναδειχθεί μειοδότης.

- 8.3 Η ανάδειξη του μειοδότη για την ανάθεση του έργου να γίνεται με την εφαρμογή συστήματος αξιολόγησης προσφορών με κριτήριο την πλέον συμφέρουσα προσφορά η οποία θα προκύπτει μετά από υπολογισμό λαμβάνοντας υπόψη αντικειμενικά κριτήρια εκ των προτέρων γνωστά και προσδιορισμένα με την διακήρυξη του έργου. Ο υπολογισμός αυτός θα προσδιορίζει ποιοτικά και οικονομικά το κοστολογικό όριο του έργου πέρα από το οποίο θα είναι απαγορευτική η ανάθεση του έργου.
- 8.4 Κριτήρια συμμετοχής και υπολογισμού της πλέον συμφέρουσας προσφοράς για την ανάδειξη του μειοδότη να αποτελούν οι υποβαλλόμενες οικονομικές προσφορές (πλήθος προσφορών, μέση προσφερόμενη τιμή, συντελεστές αποκλεισμού ακραίων περιπτώσεων και ομαδοποιήσεων κλπ), τα πιθανά ανεκτά επί μέρους κοστολογικά όρια που θέτουν τα τεύχη δημοπράτησης καθώς και ποιοτικά στοιχεία των διαγωνιζομένων (οργανωτική ικανότητα, φερεγγυότητα, ποιοτικές και περιβαλλοντικές δομές οργάνωσης, διαθεσιμότητα προσωπικού και μέσων, επιβαρυντικά στοιχεία κλπ). Είναι αυτονόητο ότι οι πιστοποιημένες μέσω του μητρώου ΜΕΕΠ επιχειρήσεις ικανοποιούν αυτοδίκαια τις αντίστοιχες με την τάξη και κατηγορία οργανωτικές απαιτήσεις, σε συνδυασμό και με τις ανελημμένες συμβατικές δεσμεύσεις.

9. Συστήματα προσφορών

- 9.1 Τα συστήματα διαμόρφωσης της οικονομικής προσφοράς είναι ανεξάρτητα από τα κριτήρια επιλογής και ανάδειξης του μειοδότη με συνηθέστερα εφαρμοζόμενο το σύστημα με επί μέρους ποσοστά έκπτωσης κατά ομάδες τιμών και με έλεγχο ομαλότητας. Λιγότερο εφαρμοζόμενα είναι τα συστήματα με ενιαίο ποσοστό έκπτωσης, με ελεύθερη συμπλήρωση ανοιχτού τιμολογίου αναλυτικά ή κατά αποκοπή, με μελέτη - κατασκευή, με απολογιστικό τρόπο, με δικαίωμα εκμετάλλευσης με αντιπαροχή ή και με άλλα ανταλλάγματα.
- 9.2 Η εφαρμογή του συστήματος προσφοράς που περιλαμβάνει μελέτη και κατασκευή έχει καταστρατηγηθεί πολλές φορές και ιδιαίτερα πρόσφατα και για τον λόγο αυτό η Ένωσή μας είναι υπέρ της πλήρους κατάργησής του και μόνον της κατ' εξαίρεση εφαρμογής του σε απολύτως εξειδικευμένες περιστάσεις όπου η τεκμηρίωση της αναγκαιότητας αυτής είναι απολύτως προφανής.
- 9.3 Για όλα τα συστήματα προσφοράς οι απαιτήσεις της διακήρυξης και των τευχών δημοπράτησης να ακολουθούν συγκεκριμένους κανόνες ώστε, ανάλογα με το εφαρμοζόμενο σύστημα προσφοράς, τα κριτήρια βαθμολόγησης, αξιολόγησης και επιρροής βαρύτητας να είναι αντικειμενικού και όχι υποκειμενικού χαρακτήρα, εκ των προτέρων προσδιορισμένα και γνωστά στους διαγωνιζόμενους τόσο για τις χρονικές όσο και για τις ποιοτικές απαιτήσεις και ικανότητες των υποψηφίων.

10. Εκτέλεση των έργων

- 10.1 Οι ισχύουσες σήμερα διατάξεις για την υλοποίηση των συμβάσεων και την εκτέλεση των έργων χρειάζεται να εκσυγχρονιστούν και αναθεωρηθούν με γνώμονα την ταχύτητα και ευελιξία στην λήψη αποφάσεων και σαφή επιμερισμό των ευθυνών στους συντελεστές παραγωγής των έργων (Κύριος του Έργου - Επίβλεψη - Ανάδοχος).
- 10.2 Επισημαίνουμε ιδιαίτερα την ανάγκη οι προθεσμίες ενεργειών για τα συμβαλλόμενα μέρη να είναι σύντομες και εκατέρωθεν δεσμευτικές και όχι απρόθεσμες από πλευράς επίβλεψης και κυρίου του έργου, όπως συμβαίνει σε πολλές περιπτώσεις.
- 10.3 Έχει καθοριστική σημασία για τον κύκλο ζωής του έργου η περίοδος δοκιμασίας, συντήρησης και εγγύησης μέχρι την παραλαβή του έργου που πρέπει να είναι μία και οριστική με πλήρη εκκαθάριση των σχέσεων για τα συμβαλλόμενα μέρη. Ο ρόλος του αναδόχου στην περίοδο αυτή είναι σημαντικός για την λειτουργία του έργου και πρέπει να περιλαμβάνονται στην σύμβαση συγκεκριμένοι ξεχωριστοί όροι αποζημίωσης για τις απαιτούμενες υπηρεσίες του αναδόχου.

Κύριε Υπουργέ,

Κλείνοντας την παρατεθείσα ανάλυση των απόψεών μας για τα επί μέρους κεφάλαια, θέλουμε να σημειώσουμε ότι η συνολική αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου των δημοσίων έργων, με την εκπόνηση σωστών μελετών, με την ουσιαστική επίβλεψη εκ μέρους της δημόσιας διοίκησης, και με ριζική απλούστευση των διαδικασιών σε όλο το φάσμα παραγωγής των έργων θα εξασφαλίσει τόσο την προστασία του περιβάλλοντος στα πλαίσια της βιώσιμης ανάπτυξης, όσο και την ποιοτική διάρκεια του δημοσίου έργου, ικανοποιώντας απόλυτα τον τελικό χρήστη αυτού, που είναι το κοινωνικό σύνολο της χώρας μας.

Καταθέτοντας τις προτάσεις της Ένωσής μας που αποτελούν προϊόν επεξεργασίας από τα καταστατικά μας όργανα, επιθυμούμε, κύριε Υπουργέ, να σας διαβεβαιώσουμε ότι είμαστε στη διάθεσή σας για τις όποιες διευκρινίσεις επί των προτάσεων αυτών και ευελπιστούμε ότι θα συνεισφέρουμε στην διαμόρφωση ενός θεσμικού πλαισίου ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων έργων που θα διασφαλίσει τη διαφάνεια και τον υγιή ανταγωνισμό στον κλάδο μας.

Θέλουμε να πιστεύουμε ότι θα μας δοθεί η δυνατότητα, όταν το Υπουργείο διαμορφώσει και δώσει στην δημοσιότητα το τελικό νομοσχέδιο για το θεσμικό πλαίσιο παραγωγής των δημοσίων έργων, να μπορούμε να επανέλθουμε και να διατυπώσουμε εκ νέου παρατηρήσεις και απόψεις επ' αυτού πριν το τελικό αυτό νομοσχέδιο πάρει το δρόμο για την Βουλή προς ψήφιση.

Ο Πρόεδρος

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΛ. ΡΩΜΟΣΙΟΣ

Ο Γεν. Γραμματέας

ΧΡΗΣΤΟΣ Κ. ΠΑΠΠΑΣ